

Eticheta unui produs: cum trebuie să fie și ce informație trebuie să conțină

Etichetele produselor joacă un rol esențial în protecția consumatorilor, oferind informații relevante care permit luarea unor decizii de cumpărare informate și responsabile. Fie că este vorba despre alimente sau produse nealimentare, eticheta ne ajută să înțelegem ce cumpărăm – de la compoziție și origine până la instrucțiuni de utilizare și termen de valabilitate. Pentru ca această informație să fie cu adevărat utilă, legislația prevede că mențiunile făcute pe etichetă trebuie să fie clare, lizibile și inteligibile. Cerințele privind etichetarea produselor sunt reglementate printr-un set de acte normative, printre care: Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, Legea nr. 279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare, Hotărârea Guvernului nr. 996/2003 despre aprobarea Normelor privind etichetarea produselor chimice de menaj, precum și unele acte sectoriale, cum ar fi Hotărârea Guvernului nr. 808/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind siguranța jucăriilor, Hotărârea Guvernului nr. 11/2024 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind denumirile fibrelor textile și etichetarea corespunzătoare și marcarea compoziției fibroase a produselor textile etc. Dat fiind acest cadru de reglementare complex, în această notă informativă vom încerca să explicăm ce reprezintă, cum trebuie să fie și ce informații trebuie să conțină eticheta unui produs pentru ca aceasta să asigure dreptul consumatorului la o informare completă și corectă.

Fără o etichetare adecvată, produsul nu poate fi admis în comerț

În practică, se constată că mulți producători și comercianți fie nu cunosc, fie nu aplică în mod corespunzător prevederile legale privind etichetarea, ceea ce afectează, în mod direct, drepturile consumatorilor. Aceștia sunt adesea privați de informații esențiale care le-ar permite să facă alegeri informate, în concordanță cu preferințele și posibilitățile lor financiare. În unele cazuri, consumatorii sunt induși în eroare, fie prin lipsa informațiilor privind eventuale riscuri, fie prin utilizarea unor reclame înșelătoare care maschează caracteristicile reale ale produselor.

De asemenea, nu sunt puține situațiile în care etichetele sunt redactate într-un mod greu de înțeles, iar producătorii, deși respectă formal cerințele legale prin includerea informațiilor obligatorii, manifestă o lipsă de interes față de claritatea și accesibilitatea acestora. Astfel, consumatorii se confruntă adesea cu dificultăți în interpretarea informațiilor prezentate, ceea ce le limitează capacitatea acestora de a lua decizii în cunoștință de cauză. Astfel, în cazul în care o etichetă nu întrunește condițiile legale, produsul trebuie retras din comerț.

Ce reprezintă eticheta unui produs?

Legea nr. 279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare definește eticheta ca fiind orice marcaj, marcă, semn, imagine sau altă descriere scrisă, imprimată, ștanțată, marcată, gravată ori tipărită pe ambalajul produsului sau atașată acestuia. În același timp, o serie de acte normative sectoriale oferă definiții specifice pentru etichetă, în funcție de domeniul

reglementat, cum ar fi Legea nr. 119/2018 privind medicamentele de uz veterinar sau Legea nr. 67/2024 privind regimul explozivilor de uz civil.

Într-o înțelegere simplificată, eticheta este orice text, desen, marcaj sau simbol aplicat direct pe produs sau pe ambalajul acestuia, care oferă informații esențiale despre produs. Indiferent de forma sa, fie că este tipărită, lipită sau gravată, eticheta trebuie să fie clară, vizibilă, lizibilă și redactată în limba română.

Informația minimă de pe o etichetă

Pentru asigurarea dreptului consumatorului la informare completă și corectă, cadrul normativ prevede un set minim de informații obligatorii ce trebuie incluse pe etichetele produselor alimentare și nealimentare, asigurând astfel conformitatea cu standardele de siguranță și calitate.

Informații obligatorii pentru produsele alimentare

O etichetă pentru produsele alimentare trebuie să includă minim următoarele informații:

- **Denumirea produsului:** Denumirea produsului alimentar este denumirea sa legală. În absența unei asemenea denumiri, se utilizează denumirea curentă sau, în lipsa acesteia, o denumire descriptivă. De asemenea, se permite utilizarea denumirii sub care produsul este fabricat și comercializat legal în statul de producție, cu condiția să nu creeze confuzie în rândul consumatorilor.
- **Lista ingredientelor:** Lista ingredientelor este precedată de un titlu sau de o mențiune corespunzătoare care conține cuvântul „ingrediente”. Lista respectivă cuprinde toate ingredientele din produsul alimentar. Ingredientele sunt desemnate prin denumirea lor specifică, iar toate ingredientele prezente sub formă de nanomateriale fabricate trebuie specificate clar, urmate de cuvântul „nano” între paranteze. La fel, informația de pe etichetă trebuie să indice și ingredientele care provoacă alergii sau intoleranță, utilizate la fabricarea sau prepararea unui produs alimentar și încă prezent în produsul finit, chiar și într-o formă modificată (ex: cereale care conțin gluten, ouă și produse derivate, arahide etc);

Furnizarea unei liste de ingrediente nu este obligatorie doar pentru următoarele produse și în cazurile enumerate mai jos:

- fructele și legumele proaspete, inclusiv cartofii, care nu au fost curățate, tăiate sau tratate;
- apele carbogazoase, dacă se indică caracterul carbogazos în descriere;
- oțeturile de fermentație provenite exclusiv dintr-un singur produs de bază, fără ingrediente adăugate;

- brânzeturile, untul, laptele și smântâna fermentate, dacă nu au fost adăugate alte ingrediente decât produsele lactate, enzimele alimentare și culturile de microorganisme necesare fabricării acestora sau sarea pentru brânzeturi, altele decât cele proaspete sau topite;
- produse alimentare cu un singur ingredient, dacă denumirea produsului este identică cu numele ingredientului sau permite identificarea clară a acestuia.
- **Cantitatea ingredientelor:** Indicarea cantității unui ingredient sau a unei categorii de ingrediente utilizate la fabricarea sau prepararea unui produs alimentar este obligatorie atunci când ingredientul sau categoria de ingrediente:
 - figurează în denumirea produsului alimentar ori se asociază de obicei de către consumator cu denumirea respectivă (ex: *plăcinte cu brânză* – 200 g, din care *brânză* – 80 g);
 - sunt scoase în evidență în etichetare prin cuvinte, imagini sau reprezentări grafice (ex.: dacă pe ambalajul unui suc apar reprezentări de mere și struguri, pe etichetă trebuie specificată și cantitatea acestora în compoziția sucului – de exemplu, *mere* – 60%, *struguri* – 40%);
 - sau în cazul în care ingredientele sunt esențiale pentru a caracteriza un produs alimentar și pentru a-l diferenția de produsele cu care ar putea fi confundat din cauza denumirii sau aspectului său (de exemplu, un produs denumit „*brânză de vaci*” trebuie să fie fabricat din lapte de vacă, iar dacă este obținut din alt tip de lapte sau conține adaosuri, acest lucru trebuie clar specificat pe etichetă pentru a nu induce consumatorul în eroare).

Totodată, cantitatea netă a unui produs alimentar trebuie exprimată în unități de măsură specifice: litri, centilitri, mililitri pentru produse lichide și kilograme sau grame pentru alte produse. Această informație este necesară pentru ca consumatorul să poată evalua raportul calitate-preț și să compare produsele în mod eficient.

- **Data limită de consum și data durabilității minime:** Eticheta produselor alimentare trebuie să includă și data durabilității minime, care reprezintă termenul până la care produsul își păstrează proprietățile sale specifice. Dacă un astfel de produs alimentar este consumat după expirarea datei durabilității minime, acest lucru nu reprezintă un pericol pentru viața și sănătatea consumatorului și afectează doar calitățile organoleptice și cele de textură, valoare nutritivă etc. În cazul produselor alimentare ușor perisabile din punct de vedere microbiologic și care pot prezenta un pericol imediat pentru sănătatea umană, se indică data-limită de consum. După această dată, produsul este considerat nesigur pentru consum. Există produse pentru care indicarea datei durabilității minime nu este obligatorie, cum ar

fi: vinurile, băuturile spirtoase, produsele de panificație consumate în termen de 24 de ore, sarea, zahărul, mierea și alte produse similare.

- **Condițiile de păstrare și/sau utilizare:** În cazurile în care produsele alimentare necesită condiții speciale de păstrare și/sau utilizare, aceste condiții trebuie indicate pe etichetă. Pentru a permite păstrarea sau utilizarea corespunzătoare a produselor alimentare după deschiderea ambalajului, se precizează condițiile de păstrare și/sau data-limită de consum sau termenul de valabilitate după deschiderea ambalajului, atunci când este cazul.
- **Țara de origine sau locul de proveniență:** Eticheta unui produs alimentar trebuie să indice țara de origine sau locul de proveniență în următoarele situații:
 - *Pentru evitarea inducerii în eroare a consumatorilor:* Atunci când lipsa acestei informații ar putea crea confuzie cu privire la originea reală a produsului, în special dacă elementele de pe ambalaj ar sugera o altă proveniență (ex. În cazul unei cafele ambalate în Italia, dar obținută dintr-un amestec de boabe provenite din Brazilia, Etiopia și Vietnam, dacă se indică Italia ca țară de origine a produsului, eticheta trebuie să menționeze clar proveniența boabelor).
 - *Pentru anumite tipuri de carne:* Se impune indicarea locului de naștere, de creștere și de sacrificare a animalului, conform cerințelor din Nomenclatura Combinată a mărfurilor.
 - *Pentru ingredientul primar al produsului:* Dacă ingredientul principal provine dintr-o altă țară sau regiune decât cea indicată pentru produsul final, se menționează clar acest aspect, fie prin indicarea regiunii, a zonei geografice bine cunoscute (ex.: zona de pescuit), fie printr-o declarație explicită (ex.: „În cazul unui iaurt cu fructe produs în Moldova, dacă laptele (ingredientul primar) provine din Polonia, iar eticheta sau ambalajul sugerează o origine locală, trebuie menționată clar țara de origine a laptelui, pentru a nu induce în eroare consumatorul).
- **Instrucțiuni de utilizare:** Instrucțiunile de utilizare ale unui produs alimentar trebuie indicate astfel încât să permită o utilizare corespunzătoare și eficientă a produsului. Acestea includ informații precise despre modul de preparare, cantitățile necesare de ingrediente suplimentare, temperatura și timpul de gătit, dacă este cazul.
 - De exemplu, dacă achiziționezi un amestec pentru prăjituri, eticheta ar trebui să-ți explice pas cu pas cum prepari prăjiturile utilizând acest amestec. Vei găsi indicații despre câte ouă trebuie să adaugi, ce cantitate de lapte sau unt este necesară, la ce temperatură trebuie să preîncălzești cuptorul și cât timp să lași prăjitura la copt pentru un rezultat perfect.

- Un alt exemplu este cel al unei supe instant. Pe ambalaj ar trebui să fie menționat câtă apă trebuie să folosești, cum să o fierbi și cât timp să o lași pe foc. Instrucțiunile îți vor explica și cum să amesteci corect pentru ca ingredientele să se dizolve uniform și să obții textura dorită.
- **Denumirea și adresa producătorului și/sau a distribuitorului:** Pentru identificarea sursei produsului și facilitarea contactului în caz de neconformitate.
- **Valoarea nutrițională:** Este exprimată pentru 100 g sau 100 ml de produs, indicând valorile pentru energie, grăsimi, acizi grași saturați, carbohidrați, zaharuri, proteine și sare.
- **Limba etichetei:** Toate informațiile trebuie să fie redactate în mod obligatoriu în limba română, dar pot fi adăugate și în alte limbi pentru accesibilitate extinsă.

Informații obligatorii pentru produsele nealimentare

Informarea consumatorilor despre produsele nealimentare se realizează, în mod obligatoriu, prin elemente de identificare și prin indicarea caracteristicilor acestora, care se înscriu la vedere și explicit pe produs, etichetă, ambalaj sau în cartea tehnică, în instrucțiunile de exploatare ori în alte documente de însoțire a produsului, după caz, în funcție de destinația acestora. Textul informației va fi lizibil, imprimat cu litere și caractere distincte pentru consumator

O etichetă pentru produsele nealimentare trebuie să includă minim următoarele informații:

- **Denumirea produsului:** Acestea trebuie să fie clare și ușor de identificat pe ambalaj, pentru a permite consumatorului să recunoască rapid natura și funcționalitatea produsului.
- **Informații caracteristice:** Masa/volumul, principalele caracteristici calitative, compoziția, aditivii folosiți, eventualele riscuri, modul de utilizare, de manipulare, de depozitare, de conservare sau de păstrare, contraindicațiile, țara producătoare, termenul de garanție, durata de funcționare, termenul de valabilitate și data fabricării, în conformitate cu reglementările tehnice și standardele naționale în vigoare.
- **Compoziția materialelor și substanțelor utilizate:** Specificarea detaliată a materialelor din care este fabricat produsul, inclusiv substanțele chimice utilizate și eventualii alergeni. În cazul în care produsul conține substanțe ce pot provoca reacții alergice (ex.: latex, nichel, arome sintetice etc), acest lucru trebuie menționat clar pe etichetă pentru a proteja consumatorii sensibili.
- **Denumirea, marca și adresa producătorului sau a importatorului:** Informații complete despre producător sau importator, pentru a facilita contactul în cazul unor neclarități sau reclamații.

- **Date de identificare a lotului sau seriei de fabricație:** Aceste informații permit identificarea produselor în cazul retragerilor de pe piață sau al verificărilor de calitate.
- **Informații privind reciclarea sau eliminarea corespunzătoare a produsului:** Instrucțiuni clare privind modul în care produsul trebuie eliminat sau reciclat, pentru a respecta normele de protecție a mediului. Pentru anumite produse nealimentare (baterii și acumulatori, echipamente electrice și electronice, vehicule, uleiuri, ambalaje și anvelope), producătorii au, potrivit Legii nr. 209/2016 privind deșeurile, obligația de a organiza și asigura colectarea, reciclarea și eliminarea ecologică a acestora după utilizare.

Prin urmare, eticheta produsului sau documentația însoțitoare trebuie să conțină informații clare privind modul de eliminare sau reciclare, simboluri și marcaje specifice care indică faptul că produsul se colectează separat dar și mențiunea expresă că eliminarea produsului împreună cu deșeurile menajere este interzisă.

- **Instrucțiuni de utilizare și avertismente privind riscurile de siguranță:** Explicații clare despre modul de utilizare corect și avertismente în cazul riscurilor de sănătate sau pericole asociate cu utilizarea incorectă a produsului.
- **Conformitatea cu standardele europene:** Produsele nealimentare conforme standardelor europene de calitate poartă marcajul CE, care indică faptul că acestea respectă cerințele esențiale de siguranță, sănătate și cele de protecție a mediului prevăzute în legislația Uniunii Europene. Marcajul CE trebuie să fie vizibil, lizibil și aplicat direct pe produs sau, dacă acest lucru nu este posibil, pe ambalajul său.

În plus, producătorul este obligat să indice în documentele de însoțire a produsului, pe etichetă sau prin alte modalități accesibile, regulile de utilizare, depozitare și transport în siguranță a produsului, iar vânzătorul sau prestatorul trebuie să le aducă la cunoștința consumatorului pentru a asigura o manipulare corectă și în condiții de siguranță.

Informații obligatorii suplimentare pentru anumite categorii de produse nealimentare

Produse cosmetice și produse chimice de menaj¹: Produsele chimice de menaj, precum detergenții și produsele de curățat, trebuie să aibă pe etichetă informații clare despre denumirea produsului, producător, cantitate și compoziția chimică, în special substanțele prezente în concentrații mai mari de 0,2%. De asemenea, eticheta trebuie să includă instrucțiuni precise de utilizare și măsuri de precauție pentru siguranța consumatorului. Pentru produsele destinate industriei sau vândute în vrac, aceste informații pot fi oferite în documente care însoțesc produsul.

¹ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110618&lang=ro

Produse din metale și pietre prețioase²: Toate produsele din metale și pietre prețioase destinate comercializării trebuie să fie marcate oficial pentru a garanta autenticitatea și calitatea lor. Marcarea este realizată de Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării, care verifică conformitatea titlurilor metalelor și pietrelor prețioase cu standardele legale. Consumatorii pot astfel fi siguri că bijuteriile și alte obiecte din aur, argint, platină, diamante sau alte pietre prețioase respectă normele și nu sunt contrafăcute, iar comercianții sunt obligați să respecte aceste reguli pentru protecția drepturilor consumatorilor.

Articolele din metale prețioase și pietre prețioase scoase la vânzare trebuie să aibă etichete plumbuite cu indicarea denumirii lor, producătorului, denumirii casei de amanet sau numărului contractului civil (după caz), articolului, titlului, greutateii și prețului pentru 1 gram, tipului garniturilor, caracteristicii lor, greutateii și prețului cu amănuntul al articolului³.

În cazurile când în scopul verificării corectitudinii marcării articolelor (inclusiv greutatea) e necesară scoaterea etichetei, se întocmește un act cu indicarea ulterioară a numărului actului pe etichetă - duplicatul magazinului. Eticheta producătorului se păstrează și se fixează pe articol împreună cu duplicatul.

Comercializarea articolelor de giuvaiererie cu pietre prețioase se efectuează la prezentarea certificatului de calitate a pietrelor prețioase, eliberat de Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării, cu excepția articolelor de giuvaiererie însoțite de etichete ale producătorului, pe care sînt confirmate denumirea și caracteristicile pietrelor prețioase.

Restricții privind utilizarea denumirilor produselor

Pe lângă informațiile obligatorii ce trebuie înscrise pe etichetă, este important să se respecte și anumite restricții legate de utilizarea denumirilor produselor. De exemplu, în cazul produselor lactate, legislația prevede interdicția folosirii denumirilor precum „smântână”, „lapte” sau altele similare pentru produsele care conțin grăsimi străine. Prezența grăsimilor străine în lapte și produsele lactate este interzisă, iar denumirile produselor ce conțin astfel de grăsimi nu pot induce în eroare consumatorul prin utilizarea unor termeni protejați, care sunt specifici produselor autentice.

Această măsură asigură transparența și protecția consumatorilor, împiedicând practicile comerciale neloiale și garantând corectitudinea informațiilor privind compoziția reală a produselor.

Pentru detalii suplimentare, se poate consulta Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor și alte acte normative relevante, precum Hotărârea Guvernului nr. 158/2019 cu privire la aprobarea Cerințelor de calitate pentru lapte și produsele lactate.

² https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=113334&lang=ro

³ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=128796&lang=ro#

Simboluri și marcaje obligatorii pe etichetele produselor:

- **Simbolul „E”⁴**: Acest simbol indică faptul că un produs a fost ambalat într-un mod conform cu normele Uniunii Europene referitoare la cantitatea nominală. Prezența simbolului „E” pe ambalaj atestă că produsul a fost măsurat și ambalat conform regulilor standardizate.
- **Marcajul „CE”⁵**: Este un simbol care certifică conformitatea produselor nealimentare cu cerințele esențiale de siguranță, sănătate și protecție a mediului, prevăzute de legislația Uniunii Europene. Produsele marcate cu CE pot fi comercializate liber pe piața europeană, iar marcajul trebuie să fie vizibil, lizibil și aplicat direct pe produs sau pe ambalaj. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=148052&lang=ro
- **Pictograme și simboluri suplimentare**: Pentru anumite categorii de produse, legislația prevede includerea unor pictograme sau simboluri specifice. De exemplu, în cazul băuturilor alcoolice, este obligatorie prezența unor pictograme care atenționează asupra riscurilor consumului excesiv sau consumului de către minori (ex.: simbolul „interzis minorilor”, avertismente privind consumul în timpul sarcinii).

Sfaturi practice pentru consumatori

Atunci când achiziționezi un produs, în mod special un produs alimentar, este important să acorzi atenție minim următoarelor aspecte:

- Citește eticheta cu atenție: Informațiile de pe etichetă îți oferă detalii esențiale despre conținutul și originea produsului.
- Verifică data de expirare și condițiile de păstrare: Asigură-te că produsul nu este expirat și că îl vei putea păstra în condiții optime.
- Fii atent la ingredientele care pot provoca alergii: Citește cu atenție lista de ingrediente pentru a evita substanțele la care ai sensibilități sau alergii.
- Cere explicații dacă ceva nu este clar: Dacă o informație nu este explicită sau este ambiguă, solicită detalii de la comerciant sau producător.
- Verifică țara de origine: Aceasta poate influența calitatea și standardele de producție.
- Atenție la informațiile în limba română: Conform legii, toate informațiile trebuie să fie disponibile în limba română.

Ce faci dacă o etichetă nu este conformă?

⁴ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=147383&lang=ro#

⁵ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=148052&lang=ro

Dacă observi o etichetă neconformă la produsele nealimentare expuse în comercializare, poți depune o petiție/sesizare la [Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor](#), sau poți contacta asociațiile de protecție a consumatorilor pentru a primi suport și consiliere. Totodată, dacă observi la produse alimentare o etichetă neconformă, poți depune o sesizare la [Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor](#).

Este important să păstrezi bonul fiscal și eventual o fotografie a etichetei pentru a susține petiția. Neconformitățile grave pot fi raportate către organele de control a respectării drepturilor consumatorilor, [conform domeniului de competență](#).